

Editörden

E-Journal of Yasar University dergisi Türkçe ve İngilizce dillerinde yayın yapan hakemli, disiplinlerarası akademik bir dergidir. Yayın hayatının ilk on yılını başarı ile tamamlayan dergi, her ne kadar 2016 yılı itibarı ile işletme, ekonomi alanları ile bu alanlarla kesişimde olan disiplinlerarası özgün çalışmaları kabul etme kararı almış olsa da, 2015 yılı içerisinde değerlendirme sürecinde olan sosyal bilimlerin diğer alanlarındaki çalışmalardan hakem değerlendirme sürecini başarı ile tamamlamış olan çalışmalara bünyesinde yer vermeye devam etmektedir. Derginin amacı akademik olarak bilimsel açıdan üst düzeyde, nitelikli ve alanında özgün çalışmaları yayınlamak, üretilen bilgilerin daha çok kişiye ulaşmasını sağlamak, yapılan çalışmaların uluslararası literatürde yer almasını sağlamaktır.

E-Journal of Yasar University dergisinin Nisan sayısında ekonomi, işletme, finans, lojistik, pazarlama ve turizm alanlarında on üç Türkçe, beş İngilizce çalışma yayınlanmıştır.

Yüksel Akay Ünvan'a ait *Gana'da Banka Sermaye Yeterliliği Oranının Belirleyicileri* adlı çalışması 2008-2017 arasındaki ticari banka verilerine dayanarak Gana'daki bankaların sermaye yeterlilik oranını (CAR) etkileyen faktörleri araştırmaktadır. Sistem geliştirilmiş momentler yönteminden (GMM) elde edilen kanıtlar, bankaların sermaye yeterliliği seviyesinin önemli ölçüde banka büyüklüğü, kaldıraç ve geniş para arzı tarafından yönlendirildiğini göstermektedir. Çalışma, banka büyüklüğünü, kaldıraç kararlarını ve para arzını artırmaya yönelik etkin politikaların uygulanmasını önermektedir. Türkiye'de müşterilerin internet bankacılığı kullanımının bireysel düzeydeki belirleyicilerini incelemektedir. Müşterinin internet bankacılığı kullanma kararını etkileyen faktörlerin ölçülmesi için ulusal temsil gücü yüksek bir hane halkı anketi verileri kullanılarak lojistik regresyon modelleri tahmin eden Tekin Köse ve Ece Handan Güleriyüz'ün *Türkiye'de İnternet Bankacılığı Kullanımının Belirleyicileri* başlıklı çalışması Türkiye'de kadınların internet bankacılığı kullanma olasılığının erkeklere kıyasla daha az olduğunu göstermektedir. Eğitim düzeyi, çalışıyor olma, hane halkı gelir düzeyi, internet kullanımının sıklığı, çeşitliliği ve beceri düzeyi, internet bankacılığı hizmetlerini kullanma olasılığı ile pozitif ilişkilidir. Orta yaşlı Türk vatandaşlarının genç ve yaşlılara kıyasla internet bankacılığı araçlarını kullanma olasılıkları daha yüksektir. Dolayısıyla, dijital uçurumun Türkiye örneğinde var olduğu ve teknoloji kullanma konusundaki eşitsizliklerin giderilmesinin Türkiye'deki finansal sisteme önemli faydalar sağlama potansiyeline sahip olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Kadriye Alev Akmeşe, Esat Özata ve Ümit Sormaz'a ait *Gastronomi Sektörü Meslek Uzmanlarının Çalışanlardan Mesleki Beklentileri Ve Gastronomi Eğitimi İle İlgili Düşünceleri* başlıklı çalışma turizmin popüler türlerinden olan gastronomi sektöründeki meslek uzmanlarının gastronomi alanında çalışanlardan mesleki beklentileri ve bu beklentileri etkileyen unsurlar incelenmiştir. Meslek uzmanlarının sektörün gereklilikleri doğrultusunda gastronomi eğitimi ile ilgili düşüncelerini ortaya koymak amacı ile yapılmıştır. Çalışma sonucunda, gastronomi sektörü meslek uzmanlarının sektör çalışanlarından beklentilerinin başında mesleki deneyime sahip olmaları ve gayretli olmalarının geldiği görülmüştür. Aynı zamanda çalışanların yiyecek ve içecekler konusunda mesleki bilgiye sahip olmaları önemlidir. Gastronomi sektörü meslek uzmanları, gastronomi ve mutfak sanatları bölümlerindeki öğretmenlerin reel sektöre ilişkin çok iyi bilgi sahibi olmadıklarına inanmaktadır. Ayrıca bu alanda eğitim alan öğrencilerin staj ve iş başında eğitimi almalarının kariyerleri için faydalı olacağını öngörmektedirler. *İnsan Kaynakları Yönetimi Uygulamalarının Çalışanların İş Tatminine, Yenilikçiliğine ve Performansına Etkisi* başlıklı İsa İspir ve Salih Yeşil'e ait çalışma insan kaynakları yönetimi uygulamalarında; eğitim, performans değerlendirme, ödüllendirme ve personel güçlendirmenin, çalışanların iş tatminine, yenilikçi davranışına ve bireysel performansına etkisi olup olmadığını tespit etmektedir. Bu bağlamda Kahramanmaraş ilinde bulunan bir kamu kurumu çalışanlarından 226 kişiye anket uygulanmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre, insan kaynakları yönetimi uygulamalarında eğitim ve personel güçlendirmenin, iş tatmini üzerinde olumlu yönde etkisinin olduğu, personel güçlendirmenin; bireysel performans ve yenilikçi davranış üzerinde olumlu yönde etkisinin olduğu belirlenmiştir. Nihan Garipağaoğlu Uğur ve Ender Demir'e ait *Kripto Paralar ve Blok Zinciri: Turizm Sektörü Üzerine Bir Değerlendirme* adlı çalışmalarının amacı turizm sektöründe kripto para ve blok zinciri teknolojisinin kullanım alanlarının tanıtılmasıdır. Blok zinciri kripto paralar hakkında bilgi verilmiş, Bitcoin ve altcoinler tanıtılmıştır. Mevcut durumda blok zinciri teknolojisinin kullanım alanları özetlenmiştir. Ayrıca turizmdeki kullanımı ve gelecekte edinebileceği yer hakkında bilgi verilmiştir. Bu çalışmada, blok zinciri ve Bitcoin'in turizm sektöründeki konukların ve yiyeceklerin takibi, puanlama sistemleri, dijital kimlik, para transferleri gibi kullanımları detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Konaklama işletmeleri ve havayollarının yanı sıra seyahat acentalarının da blok zinciri platformu üzerinden yapabilecekleri işlemler hakkında bilgilendirme yapılmıştır. *Kurumsal Sosyal Sorumluluk Algısının İşveren Markası Algısı Üzerindeki Etkisini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma* başlıklı Deniz Anbar, Başak Aydem Çiftçioğlu ve Adem Anbar çalışmalarında işletmelerin kurumsal sosyal sorumluluk faaliyetleri ile işveren markası algısı arasında bir ilişki olduğu hipotezini test etmektedir. Bu kapsamda, Bursa Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi bölümlerinin üçüncü ve dördüncü sınıflarında okuyan öğrenciler çalışmanın ana kütesini oluşturmuştur. Veriler 869 öğrenciden oluşan bir örneklemden anket yoluyla toplanmış ve verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ve regresyon analizi kullanılmıştır. Çalışmanın bulguları genel olarak öğrencilerin hem kurumsal sosyal sorumluluk algı düzeylerinin hem de işveren markası algı düzeylerinin yüksek olduğunu göstermiştir. Regresyon analizi

sonucunda elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin kurumsal sosyal sorumluluk algı düzeylerinin işveren markası algı düzeyleri üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Osman Pala ve Mehmet Aksaraylı'ya ait *Kümeleme İçin Değiştirilmiş Dunn İndeksi İle Bir Parçacık Sürü Optimizasyon Yaklaşımı* adlı çalışmaları önerilen Değiştirilmiş Dunn İndeksi, literatürde yer alan kümeleme uygunluk fonksiyonları ile kümeleme doğruluğu açısından karşılaştırılmıştır. Öte yandan kullanılan Parçacık Sürü Optimizasyonu yöntemi, Genetik Algoritma ve Rassal Arama yöntemleri ile kümeleme analizinde kıyaslanmıştır. Kümeleme analizi alanında kullanılan beş adet veri seti üzerinde analizler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen analiz sonuçları ve yapılan istatistik testler, önerilen DDI uygunluk fonksiyonunun kümeleme doğruluğu açısından başarılı olduğunu göstermektedir. Dilek Koçak'a ait *Lojistiğin Tarihsel Gelişimi: Askeri Gereksinimden İşletme Lojistiğine ve Tedarik Zinciri Yönetimine Evrilme Süreci* başlıklı çalışması lojistiğin tarihsel gelişimi irdeleyerek lojistiğin ortaya çıkış süreci ve sözcük anlamına değinmektedir. Ardından lojistiğin bir disiplin olarak ortaya çıkmasına yol açan askeri lojistiğin gelişimi incelemektedir. Bu kapsamda, lojistik stratejisinin gelişimine katkı sağlayan tarihsel olgular ve teknolojik gelişmeler ayrı bir başlık altında analiz edilmektedir. Daha sonra, askeri lojistikten işletme lojistiğine geçiş süreci ve buna bağlı işletme lojistiğinin lojistik yönetimi ve tedarik zinciri yönetimi şeklinde farklılaşması ve Lojistik 4.0 anlayışı ele alınmaktadır. Ayrıca lojistik strateji kavramı ve olgusu tarihsel süreç ve lojistik ve tedarik zinciri bağlamında irdelenmektedir. *Mavi-Beyaz Yaka Dönemi Bitti mi? İş Yaşamında Alternatif Yaka Renkleri Üzerine Bir Değerlendirme* başlıklı Engin Deniz Eriş, Ömür Neczan Timurcanday Özmen ve Burcu Yanar Bayam'ın çalışmaları, iş yaşamındaki farklılaşan çalışan nitelikleri ve bu nitelikleri tanımlayan yaka kavramının değişen içeriği ve renklerini betimlemek amacıyla işletme yazını temelinde bir bibliyometrik analiz gerçekleştirmektedir. Tarama kriterleri doğrultusunda 30 adet makale elde edilmiş ve analize dâhil edilmiştir. Yazın taraması ve analiz sonucunda, farklı renklerdeki yakaların aslında birbirleri ile geçişli olduğu ve mavi-beyaz yaka şeklindeki ayrımın yeterli olmadığı sonucuna varılmıştır. Mehmet Özer Demir ve Zuhal Gök Demir'in *Oyunlaştırma Özelliklerinin Marka Sadakati Üzerine Etkisi* adlı çalışmaları oyunlaştırma özellikleri ve marka bağlılığına yakınlık incelenerek ilişki aydınlatılmaya çalışmaktadır. Araştırma modelinde bu ilişkiyi test etmek için 376 üniversite öğrencisinin tutumsal algıları yapısal eşitlik modellemesi kullanılarak araştırılmıştır. Sonuçlar, tüm oyunlaştırma özelliklerinin marka sadakati üzerinde etkisi olmadığını, yalnızca bir tanesinin etkili olduğunu göstermektedir. Marka yöneticileri, istatistiksel olarak anlamlı olmayan oyunlaştırma özellikleri ve marka sadakati ilişkisinden ve aynı zamanda anlamlı bulunan ilişkilerden faydalanabilir. Bu çalışmanın bulguları, oyunlaştırma ve marka sadakati arasındaki kayıp bağlantıyı araştıran gelecekteki çalışmalara yol göstermektedir. Çalışanların örgütsel adalet algısı ile örgütsel sinizm arasındaki ilişkiyi amaçlayan *Örgütsel Adalet İle Örgütsel Sinizm Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* başlıklı Seda Kılıç ve Kerem Toker'in çalışması öncelikle örgütsel adalet boyutları ve örgütsel sinizm boyutları incelenmiştir. Bununla birlikte araştırma, İstanbul'da bulunan 47 lojistik işletmesini kapsamaktadır. Bu kapsamda söz konusu işletmelerde çalışan 310 bireyin örgütsel adalet algısı ve örgütsel sinizmi ölçülmüştür. Elde edilen bulgular, çalışanların örgütsel adalet algısı ile örgütsel sinizm arasında ve söz konusu değişkenlerin boyutları arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir. Mehmet Şengür'e ait *Tersine Dönen Emek Arz Eğrisi: Türkiye Sinaması* başlıklı çalışması ücret artışına bağlı olarak emek arzındaki değişim Türkiye için incelenmektedir. Hane halkı araştırma anketi verileri kullanılarak yapılan analiz sonuçlarına göre; Türkiye'deki emek arzı sahiplerinin başlangıçta genel varsayımına uygun olarak ücret artışı ile birlikte emek arzında artışı tercih ettikleri görülmüştür. Bireylerin zaman içinde artan ücretler karşısında belirli bir noktadan sonra farklı davrandıkları tespit edilmiştir. Türkiye'de emek sahipleri artan ücretler karşısında belirli bir gelir seviyesinden sonra boş zamanı tercih etmektedirler. Bu çalışmada elde edilen analiz sonuçları Türkiye'de emek arz eğrisinin geriye bükümlü ya da tersine dönen bir seyir izlediğini ortaya koymaktadır. *Turist Rehberlerinin Artırılmış Gerçeklik Uygulamalarına Yönelik Algularının Belirlenmesi* adlı Semih Şalk ve Özlem Koroğlu'nun çalışmasında fenomenolojik araştırma deseni kapsamında betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırmaya dâhil edilen 100 turist rehberi arasından yalnızca 22 turist rehberinin artırılmış gerçeklik uygulamaları ile ilgili bilgi sahibi olması nedeniyle, ilgili turist rehberlerinin görüşleri değerlendirmeye alınabilmiştir. Bu doğrultuda, turist rehberleri arasında artırılmış gerçeklik uygulamalarının bilinirlik düzeyinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İlgili turist rehberleri, artırılmış gerçeklik uygulamalarının turlar süresince kullanımının önemli olduğuna değinmekle birlikte, turist rehberlerine ve turistlere olumlu yönde etkileri bulunacağına değinmişlerdir. Turlar süresince kullanılan artırılmış gerçeklik uygulamalarının yetersiz sayıda olması, dolayısıyla turist rehberlerinin bu uygulamaları yeterli düzeyde deneyimlememesi sebebiyle, rehberlerin artırılmış gerçeklik uygulamalarına yönelik memnuniyet düzeylerinin ve tavsiye etme oranlarının düşük olduğu düşünülmektedir. Onur Burak Çelik'e ait *Türkiye Süper Ligi'nde Oyuncu Değişikliğinin Sağlık Analizi* başlıklı çalışmasında 2017-2018 sezonu verileri kullanılarak Türkiye Süper Ligi'ndeki teknik direktörlerin oyuncu değişikliği zamanlamasını etkileyen faktörler sağlık analizi uygulanarak incelenmiştir. Sonuç olarak, en önemli faktörün müsabaka skoru olduğu belirlenmiştir. Galip takımın teknik direktörü, ilk oyuncu değişikliği kararını ertelerken mağlup takımın teknik direktörü bu kararı daha erken uygulamaya koymaktadır. Ev sahibi takım teknik direktörleri oyuncu değişikliğini müsabaka oynanırken değil devre arasında yapmayı tercih etmektedirler. Puan sıralamasında daha yukarılarda yer alan rakiplerle oynanan müsabakalarda da ilk oyuncu değişiklikleri daha erken yapılmaktadır. Türkiye'de para politikası faiz oranı ve piyasa faiz oranlarının döviz kurları üzerindeki etkilerini ampirik olarak sorgulayan Aslı Güler'in *Türkiye'de Döviz Kuru ve Faiz Oranı Arasındaki Etkileşim: Türkiye için Ampirik Kanıtlar* başlıklı çalışması nominal döviz kuru ile para politikası faiz oranı, ortalama fonlama maliyeti ve gösterge faiz oranı arasındaki dinamik ilişkiler, VAR metodolojisi ve ARDL sınır testi aracılığı ile 2011:01 ile 2018:05 dönemine ait aylık veriler kullanılarak araştırılmıştır. Elde edilen sonuçlar TCMB'nin resmi politika faiz oranları (politika faizi ve ortalama

fonlama maliyeti) ile nominal döviz kuru arasında ne kısa ne de uzun dönemde anlamlı bir ilişki olmadığına işaret etmektedir. Buna karşın, piyasa faizi olarak modele dahil edilen gösterge tahvil faizi ile nominal döviz kuru arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde, merkez bankasının piyasa faiz oranlarını resmi faiz oranları ile yönlendirmek suretiyle döviz kurlarını dolaylı yoldan etkileyebileceği sonucuna ulaşılmıştır. Ömer Öztürkoğlu ve Yeliz Demirkıran'a ait *Türkiye'deki Bölgelerin Lojistik Köy Kurulması Açısından Potansiyelinin PROMETHEE II Yöntemi ile İncelenmesi* adlı çalışmaları tüm illerini kapsayacak şekilde Türkiye'nin lojistik köy potansiyelini ortaya çıkarmak ve araştırmacılara elde edilen bilgiler ışığında stratejik bir yol haritası sunmaktır. Yer seçimi kararını etkileyen 4 kriter nitelikli işgücü, ulaşım altyapısı, ekonomik ve kalkınma şeklinde belirlenmiştir. Bu 4 kriter altında 16 alt kriter ayrıca belirlenmiş, her birinin kriter ağırlıkları 24 farklı senaryo şeklinde düzenlenmiştir. Çalışmada lojistik köy yer seçimi için Türkiye'deki 81 ili kapsayan 26 (TÜİK-Düzyey2) bölge belirlenen kriterler açısından nicel veriler kullanılarak değerlendirilmiştir. Değerlendirmede çok kriterli karar verme yöntemlerinden PROMETHEE II kullanılmıştır. Bütün senaryolarda İstanbul potansiyeli en yüksek bölge olarak çıkmıştır. Sonraki analizlerde nitelikli işgücü, ulaşım altyapısı ve ekonomik kriterlerin önemli olduğu senaryolarda içinde İzmir, Ankara ve İzmit'in bulunduğu TR31, TR32, TR41, TR42, TR51 ve TR90 bölgeleri potansiyeli en yüksek bölgeler olarak tespit edilmiştir. *Güney Afrika'da Yabancı Portföy Yatırım Akışına Neden Olan Faktörler Nelerdir?* adlı Nuru Giritli ve Sunu İbrahim Bah'ın çalışmaları Güney Afrika'daki yabancı portföy yatırımı (FPI) girişlerini çeken ve / veya iten makroekonomik göstergeleri incelemektir. Makroekonomik göstergeler arasında dinamik bir ilişki kurmak için ARDL eşbütünleşme yöntemi ve sınır testi kullanılmıştır. Sınır testi, FPI ile regresörleri arasındaki tüm itme ve çekme değişkenlerinin FPI'yi anlamlı bir şekilde etkilediği ve aralarında uzun süreli bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. FPI ve regresörleri arasındaki kısa süreli ilişki, kısa süreli bir şokun ardından, değişkenlerin dengeye dönme hızı ile birlikte tahmin edilmektedir. Hem çekme hem de itme değişkenleri kısa vadede FPI'nin önemli belirleyicileri iken, kısa süreli bir şokun ardından tüm sapma değişkenleri yüzde 73 hızla uzun dönem dengesine geri dönmektedir. Niyazi Gümüş'e ait *Z Kuşağı Tüketicilerin Satın Alma Karar Tarzlarının İncelenmesi* başlıklı çalışması kuşağı tüketicilerin satın alma karar tarzlarının incelenmesi olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda Kastamonu'da Ocak-Şubat 2019 tarihleri arasında kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenen 320 öğrenciye anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda Z kuşağının satın alma kararlarında sosyal medya ünlülerinin etkisi açıkça görülürken, kalite ve fiyat bu kuşağın satın alım kararlarını etkileyen en önemli unsurlar olarak öne çıkmıştır.

E-Journal of Yasar University dergisinin yeni sayısı 2020 yılının Temmuz ayında çıkacak olup yeni sayıda yine kendi alanının araştırma, yöntem ve modellerin kullanıldığı özgün çalışmalar ile buluşmayı ümit eder, çalışmalarınızda kolaylıklar dileriz.

E-Journal of Yasar University adına
Doç. Dr. Meltem İnce Yenilmez